

## הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת עמית הלוי

פ/25/6085

### הצעת חוק עובדים זרים (תיקון – שימוש בכספי פיקדון למטרת גביית פיצוי נזיקי ולשיקום תשתיות), התשפ"ה–2025

1. תיקון סעיף 1א
- בחוק עובדים זרים, התשנ"א–1991<sup>1</sup> (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1א –
- (1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "אלא לשם גביית פיצויים נזיקיים המגיעים לפי פסק דין חלוט מהעובד הזר; כספים שהמעסיק חייב לשלם לחשבון הפיקדון ולא שילמם יראו אותם ככספים המגיעים לעובד הזר לענין גביית פיצויים נזיקיים כאמור";
- (2) בסעיף קטן (ז)(2), במקום הסיפה החל במילה "רווחתם" יבוא "גביית פיצויים נזיקיים המגיעים לפי פסק דין חלוט מעובד זר, ובכספים הנותרים – למטרת שיקום תשתיות בערים שבהן שיעור העובדים הזרים מתוך כלל התושבים הוא יותר מ-30%, לפי קביעת שר הפנים";
- (3) אחרי סעיף קטן (ט) יבוא :
- "(י) נקבעה חובת פיקדון לפי סעיף קטן (א) לגבי סוג עובדים זרים המועסקים בהיתר לפי הוראות חוק זה, תחול חובת הפקדת פיקדון גם לגבי עובד זר מאותו סוג עובדים זרים, שמועסק שלא בהיתר."
2. תיקון סעיף 1א
- בסעיף 1א(ב) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "אלא לשם גביית פיצויים נזיקיים המגיעים לפי פסק דין חלוט מהמסתנן; כספים שהמעסיק חייב לשלם לחשבון הפיקדון ולא שילמם יראו אותם ככספים המגיעים למסתנן לענין גביית פיצויים נזיקיים כאמור".
3. תיקון סעיף 8א
- בסעיף 8א לחוק העיקרי, במקום "רווחתם ובריאותם של מסתננים שוהים במרכז שהייה לפי פרק ד' לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד–1954" יבוא "גביית פיצויים נזיקיים המגיעים לפי פסק דין חלוט ממסתנן".

<sup>1</sup> ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

## דברי הסבר

חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, וחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – חוק עובדים זרים) כוללים הוראות שמטרתן למנוע הסתננות לישראל ושהייה בה שלא כדין. אחת ממטרותיה של חובת הפיקדון שנקבעה לפי חוק עובדים זרים היא לתמרץ את יציאתו של העובד הזר מהארץ עם תום מועד השהות המותרת שלו בישראל.

ואולם, הסעיפים שנוגעים לשימוש בכספי פיקדון שלא הוצאו על ידי העובד הזר מגשימים כיום, בנוסחם הנוכחי, בדיוק את התכלית ההפוכה: מתן תמריץ למסתננים ולשוהים שלא כדין בישראל דווקא להישאר בישראל. חוק עובדים זרים מסמיך את שר הפנים לקבוע הוראות בדבר השימוש בכספי הפיקדון שלא הוצאו על ידי העובדים הזרים מהקרן או מחשבון הבנק למטרת רווחתם של עובדים זרים בישראל כמפורט בחוק. לגבי מסתננים נקבע בחוק כי כספי פיקדון שלא הוצאו או שנוכו ישמשו למטרת רווחתם ובריאותם של מסתננים השוהים במרכז שהייה. בפועל ייעוד הכספים למטרות אלה מעודד אותם להישאר בישראל.

כמו כן, במצב הדברים הרגיל, אדם שנפגע מפעולת אדם אחר ונגרם לו נזק, כגון נזק גוף או רכוש, יכול לפנות להליך משפטי אזרחי ולתבוע מאותו אדם פיצוי נזיקי בגין הנזק, ויכול לפנות ולגבות את הפיצויים שייפסקו לזכותו בפסק הדין, באמצעות הליך ההוצאה לפועל.

לא כך הוא בנוגע למי שנפגע מעובד זר השהה בישראל מכוח רישיון זמני או באופן בלתי חוקי, לרבות מסתנן או שוהה בלתי חוקי, שאין יכולת אמיתית לגבות את הפיצוי הנזיקי ממנו, שכן במרבית המקרים אין לו בישראל נכסים שמהם ניתן יהיה לגבות את החוב.

לפיכך, על מנת להגשים את תכליות החוקים המוזכרים לעיל, ואף להבטיח שאדם שנגרם לו נזק ממעשה פשיעה של עובד זר ששהה בישראל לא ייוותר ללא מענה, מוצע לתקן את חוק עובדים זרים ולאפשר לגבות פיצוי נזיקי מכספי הפיקדון. גביית הפיצוי הנזיקי המוצעת תחול אך ורק במקרה שהפיצוי לא שולם על ידי העובד הזר עליו הוטל, גם לאחר פתיחת תיק ההוצאה לפועל נגדו, וראשית יגבה הפיצוי בדרך של עיקול מכספי הפיקדון שהופקדו עבור העובד הזר שעליו הוטל הפיצוי, וזאת למרות הכלל שכספי הפיקדון אינם ניתנים לעיקול.

מוצע להבהיר כי כספים שהמעסיק היה צריך להעביר לפיקדון ולא העבירם, יראו אותם ככספים המגיעים לעובד הזר לעניין גביית פיצויים נזיקיים כאמור. בהקשר זה מוצע להטיל את חובת הפיקדון גם על מעסיק של עובד זר מסוג העובדים הזרים שלגביהם קיימת חובת הפקדת פיקדון – אף אם אינו מועסק לפי היתר לפי חוק זה, ואם המעסיק לא עמד בחובה זו – לאפשר את גביית הכספים מהמעסיק עצמו. יהיה בכך כדי להגביר את אכיפת חובת הפקדת הפיקדון שכן ככל ולא הופקדו כספים כדין לפיקדון, החבות הנזיקית בגין העדר כספים לפיצוי נפגעי נזיקין, תוכל להיות מגולגלת לפתחו של המעסיק שתרם במחדלו להעדר כספים לגבייה במקרה נזק.

עוד מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע הוראות בדבר שימוש בכספי הפיקדון שלא הוצאו מחשבון הבנק על ידי העובדים הזרים למטרת גביית פיצויים נזיקיים המגיעים לפי פסק דין חלוט מעובד זר, ובכספים הנותרים – למטרת שיקום תשתיות בערים שבהן שיעור העובדים הזרים מתוך כלל התושבים הוא יותר מ-30%, לפי קביעת שר הפנים.

כלומר, מוצע להסמיך את השר לקבוע כי ככל שאין בכספי הפיקדון כדי לכסות את סכום הפיצויים, או במקרה שבו הנתין הזר הוא מסתנן שלא עבד ולכן אין לו פיקדון, הסכום, כולו או חלקו, ייגבה מכספי פיקדונות של עובדים זרים או מסתננים שלא נמשכו על ידם, בשל חלוף הזמן או בשל אי-זכאות, או שנוכו מהם, ושכיום הם מיועדים למטרת רווחתם של עובדים זרים בישראל או למטרות רווחה או בריאות של מסתננים השוהים במרכז שהייה.

-----  
הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים  
והונחה על שולחן הכנסת ביום  
כ"ה בתמוז התשפ"ה (21.07.2025)